

Azonban fél kell tennünk a kérdést, hogy nem jelent-e fölösleges megterhelést egyetemi és főiskolai könyvtáraink számára az, ha olyan művek vidéki kölcsönzését kériktőlük, amelyek újszólván közkeletűek? Gondolok itt a magyar irodalom vagy történelem szakos hallgatók kötelező olvasmányaira, az újabb keletű magyar nyelvű tudományos összefoglalásokra, a magyar tudományos- és szakfolyóiratokra, a szakdolgozatokhoz felhasználandó bibliográfiákra, segédkönyvekre, melyeknek kikölcsönzése még az egyetemi könyvtár esetében is azzal a következménnyel jár, hogy annak helyi használata válik lehetetlenné? Elvi viták helyett tehát arról kell gondoskodnunk, hogy minden nagyobb vidéki központban (nagyváros, megyeszékhely) legyen olyan könyvtár, amely ezeket a műveket rendszeresen gyűjti, feltárja és amely képes arra, hogy a fővárostól távol élő dolgozó tanulónak a neki szükséges irodalmi tájékoztatást kellő színvonalon megadja, vagy azt számára megszeresse. Ha kialakulnának megyei könyvtáraink szakkönyvtári részlegei — bárcsak minél előbb minél több és többféle szakkönyvtári szolgáltatás állana rendelkezésre —, a dolgozó egyetemi és főiskolai hallgatók irodalomellátásának „elvi” kérdése is megoldást nyerne. Tehát: elvi viták helyett jobb könyvtárakat!

Szentmihályi János

Ebben az évben túlszárnyaljuk az egy lakos — egy könyv szintet

A 761 lakosú kis Hird község (Baranya m.) tanácsitkára vagyok, tavaly január elsejétől kezdve én kezelem a község könyvtárát. A könyvtáros 1961 júliusi számában ismertettem munkámat és az első évre vonatkozó terveimet. Közben sikeresen lettem az alapfokú könyvtárosi vizsgát, és célkitűzéseim nagy részét valóban sikerült is megvalósítanom: olvasótáborunk egy év alatt 9%-ról 21,3%-ra nőtt. A 162 olvasó többsége felnőtt (14 év alatti 57, 14—18 év közötti 19, 18 év feletti pedig 86 személy), pontosabban a 14 évesnél idősebbek teszik ki az olvasótábor 64,8%-át. Forgalmunk évi 2962 kötet volt, ami nyolcszorosa az 1960-as eredménynek. Ráadásul a forgalom is elég arányosan oszlik meg az egyes évszakokban, amit úgy sikerült elérni, hogy például a nyáron diafilm vetítéseket rendeztünk — ezeken felnőttek is részt vettek —, hetekkel a nyári szabadságom előtt pedig felhívtam olvasóink figyelmét arra, hogy idejében lássák el magukat könyvekkel. Visszaérkezésem után azonnal utánanéztem a lejárt könyvek visszahozásának, és azóta rendszeresen folyik a könyvkölcsönzés. Könyvállományunk egy év alatt csaknem 150 kötettel gyarapodott, s ebben az évben már túl fogjuk szárnyalni az „egy lakos — egy könyv” szintet, hisz 1962-re is 3000 forintos vásárlási keretünk van. (Ez egy lakosra évi 3,9 Ft-ot jelent!)

Azonban több célkitűzésünket mégsem sikerült teljesítenünk: csupán 9 dolgozó paraszt olvasót tudtunk toborozni a csaknem 50 munkás olvasónk mellé. Ennek

oka az, hogy nem sikerült fiókkönyvtárat létesíteni a falu szövetkezeti parasztok által lakott részén. De az is közrejátszott a kudarcban, hogy a második évében dolgozó szövetkezet gyenge gazdasági eredményei sok tekintetben kedvét szegték a tagoknak. Nem sikerült a termelőszövetkezet 3500 forint értékű könyvállományát sem bevinni a községi könyvtárba, mert az elnök a hozzá érkezett megyetanácsi rendelkezéseket nem vette figyelembe. Végül még mindig gyenge a falu vezetőrétegének részvétele az olvasómozgalomban.

Az idén részletes tervet készítettünk a könyvtármunka fejlesztésére. Sallai Istvánnak A Könyvtárosban megjelent cikkét felhasználva pontos olvasótoborzási tervet állítottunk össze, melyben a könyvtári munka minden területére vonatkozóan rögzítettük tennivalóinkat. Néhány részlet ezekből a tennivalókból: televízióval és könyvekkel ellátott klubszoba-fiókkönyvtár létesítése a szövetkezeti paraszt-ság lakóterületén, a falu vezetőembereinek 70%-os beszerzése az olvasótáborba, a kihasználatlan termelőszövetkezeti könyvállomány kezelésének átvétele, a mezőgazdasági szakkönyvek erőteljesebb propagandája, a KISZ-korú fiatalok részére irodalmi előadásorozat indítása, „könyvtárbizottság” szervezése, a könyvtár bútorzatának kiegészítése szekrénnel és kölcsönzőpulttal, áttérés a személyi lapos kölcsönzésre, a raktári lapok pótlása, valamint a katalógus elkészítése.

Sánta József